

znaczenie dydaktyczne — sprowadziliśmy jego nasiona z Ogródu Botanicznego w Legonie (Ghana). Otrzymaliśmy zaledwie parę nasion, które wysiano 15. X. 1963 r. do ziemi próchnicznej z dodaniem gliny, z zapewnionym drenażem. W chwili pisania tej notatki (styczeń 1969 r.) okaz nasz ma wysokość 173 cm, obwód jego pnia przy szyjce korzeniowej wynosi 7,5 cm.

LITERATURA

- Bailey L. H., 1935. The Standard Cyclopedia of Horticulture. New York.
 Bärner J., 1943. Die Nutzhölzer der Welt. B. 3, Berlin.
 Chittenden F. J., 1951. Dictionary of Gardening. Oxford.
 Engler A. u. Prantl K., 1895. Die natürlichen Pflanzenfamilien. Leipzig.
 Nicholson G., Mottet S., 1892—93. Dictionnaire pratique d'horticulture et de Jardinage. Paris.
 Schmidt G. A., Marcus A., 1943. Handbuch der tropischen und subtropischen Landwirtschaft. B. I. Berlin.

LUDMILA KARPOWICZOWA

Laelia gouldiana RCHB. F. I *Oncidium kramerianum* RCHB. F. W KOLEKCJACH OGRODU BOTANICZNEGO UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

Ozdobą każdej kolekcji storczyków jest niewątpliwie, różniąca się nieco od innych gatunków tego rodzaju, lelia Goulda, najbardziej zbliżona do *Laelia autumnalis* Ldl. Ojczyzną tej pięknej rośliny jest Meksyk.

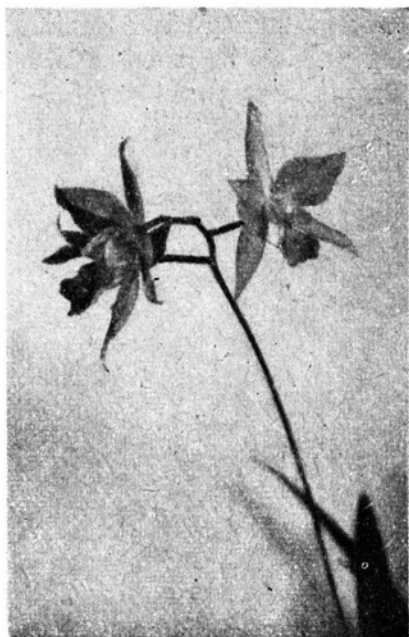
Niżybulwy lelii Goulda są podłużnie-jajowate, węższe na szczycie, lekko bruzdkowane, niosące dwa liście. Liście wydłużone, skórzaste, zwężające się ku górze, 16—18 cm długie, 2,5—3 cm szerokie.

Na pędzie kwiatostanowym, osiagającym długość 45 cm, wykształcają się 3 (5—8), luźno ułożone kwiaty o barwie szkarłatno-czerwonej, niekiedy o odcieniu fioletowym; wielkość ich wynosi 7,5—8 cm. Warzka jest trójdzielna, jej boczne łatki są tępe, krótko-jajowate; środkowa zaś szeroko-romboidalna, zazwyczaj ciemniej zabarwiona, o lekko pofalowanych brzegach, u nasady jasnożółta. Płatki wąskie, eliptyczne, zastrzone, w górnej części faliste; działki jęczyczkowate, na czubku zastrzone.

W szklarni Warszawskiego Ogródu Botanicznego lelia Goulda kwitła w grudniu; czas kwitnienia w literaturze podawany jest: listopad, styczeń, zima.

Ze storczyków, zasługujących na szczególną uwagę — należy niewątpliwie wymienić motylnik (*Oncidium*).

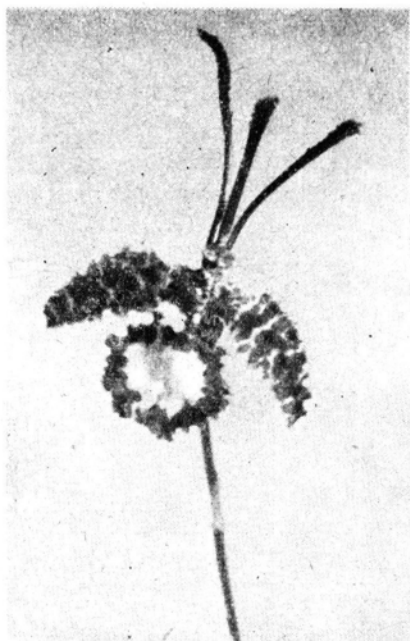
Motylnik Kramera, bardzo zbliżony do *Oncidium papilio* Ldl., różni się jednak od tego ostatniego m. in. drobniejszymi, bardziej okrągłymi niżybulwami, ogólnie

Ryc. 1. Lelia Goulda (*Laelia gouldiana* Rchb. f.)

Ryc. 2. Lelia Goulda (*Laelia gouldiana* Rchb. f.)

Ryc. 3. Motylnik Kramera (*Oncidium kramerianum* Rchb. f.)

biorąc krótszymi i mniej wyraźnie brunatnonakrapianymi liśćmi i wreszcie mniejszymi kwiatami. Kwiaty o barwie ciemnoczekoladowej rozwijają się w groniastym kwiatostanie kolejno na szczycie szypułki. Trzy środkowe działki okwiatu są wąskie, wzniesione ku górze jak anteny; boczne działki, wygięte sierpowato są silnie pofalowane; wargę natomiast jest szeroka, jasnożółta, po brzegu czerwono-brunatno centkowana.

Piękny, lekki kwiat przypomina istotnie (stąd nazwa), unoszącego się w powietrzu motyla. Okres kwitnienia w literaturze podawany jest jako zmienny; w szklarni Warszawskiego Ogrodu Botanicznego (temp. $\pm 20^{\circ}\text{C}$) — motylnik Kramera, z bardzo krótkimi przerwami, kwitł od końca września 1967 r. do stycznia 1969 r. (data pisania tej notatki).

Ojczyzną tego storczyka jest Ekwador, gdzie występuje na wysokościach 300—900 m n.p.m.

LITERATURA

- Chittenden F. J., 1956. Dictionary of gardening. Oxford.
 Hawkes A. D., 1968. The Orchid Review, vol. 76, nr 898. Maidstone, Kent.
 Schlechter R., 1927. Die Orchideen. Berlin.

IZABELA HÓLDERNA
 Ogród Botaniczny UW

CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA KIEŁKOWANIE NASION STORCZYKÓW

W czasopiśmie amerykańskim „The Botanical Review“ (nr 1/1967) znajdujemy interesujący artykuł Josepha Arditti (Department of Organismic Biology University of California — Irvine, California) pod tytułem *Factors Affecting the Germination of Orchid Seeds*.

Autor zestawił w nim na — 29 stronach tekstu i 52 stronach tabel, ogłoszone drukiem wyniki około 450 prac naukowych i artykułów o czynnikach wpływających na kiełkowanie storczyków. Większość omawianych publikacji ukazała się w ostatnim 20-leciu, są jednak również podręczniki starsze, klasyczne już prace Burgeffa, Knudsona, Bernarda i innych. Z obszernej literatury, z którą się autor zapoznał, odrzucił on szereg opracowań, które wydały mu się mało interesujące, przestarzałe lub z racji nieużywanej już nomenklatury — trudne do oceny. Można uznać, że praca jego jest dość pełnym przeglądem wszystkiego, co na temat kiełkowania storczyków kiedykolwiek napisano. Niemożliwością jest szersze omówienie tak obszernej literatury w krótkim artykule, to też często w jednym, zdaniu autor podaje wyniki kilku lub nawet kilkunastu prac.

We wstępie J. Arditti stwierdza, że badania nad kiełkowaniem storczyków można podzielić na 3 okresy: I — obejmuje prowadzone od połowy XIX wieku prace, które